

Algemene beschouwingen 2023

PvdA Kerkrade

Voorzitter,

Enkele weken geleden overleed **Matthew Perry**. Misschien zegt deze naam niet iedereen iets, maar hij is ook bekend als zijn alter ego **Chandler Bing** uit de televisieserie Friends.

Het personage Chandler, gespeeld door acteur Matthew Perry, is bij velen geliefd vanwege zijn grote sarcastische en humoristische vermogen.

Helaas is hij er niet meer. Wie zijn boek leest, kan niet anders constateren dan dat hij een heel heftig leven heeft gehad. Een leven vol verslavingen en vol pogingen tot afkicken.

Maar voorzitter, van de eerste tot de laatste bladzijde bleek vooral: hij wilde **mensen helpen**. Matthew Perry was zielsgelukkig als hij anderen kon helpen.

Een wijze les voor ons allemaal. Want hoe groot onze problemen ook mogen zijn, er is altijd plaats voor een blik om ons heen.

Mensen helpen. We zorgen in Kerkrade voor een fatsoenlijk, rechtvaardig en solidair **minimabeleid**. **Bestaanszekerheid** is opeens hét woord van 2023, maar de behoefte daaraan is absoluut niets nieuws.

We hebben zo ontzettend veel voorbeelden gezien van hulp die we elkaar bieden.

We investeren in 2024 meer dan **honderd miljoen** in het **sociale domein**.

We maken werk van **jeugdbeleid** zodat jeugdzorg steeds vaker preventief van aard is. We maken werk van **onderwijs** in onze stad zodat onze kinderen en jongeren in een vertrouwde, kwalitatief goede omgeving naar school kunnen.

Maar we helpen ook mensen die voor een **oorlog** elders huis en haard hebben verlaten.

Maar die **investeringen** zijn ook **hard nodig**. We kunnen niet ontkennen dat we problemen hebben. Jaar na jaar noemen we allemaal de bekende **lijstjes** waar Kerkrade meestal ergens onderaan bungelt, samen met andere gemeenten in onze regio.

Wie de begroting jaar na jaar bekijkt, ziet vele sociale aspecten terug. Er zijn voorbeelden te over, waarbij wat onze fractie betreft **Vie** in het oog springt. Vie gaat over veel meer dan alleen een gezond leven, het gaat om **grip op je leven** krijgen of houden. Vie is in haar doel en programma's bij uitstek **sociaal en solidair**.

Reken maar dat veel mensen hulp goed kunnen gebruiken.

Helaas heeft de gemeente **geen onuitputtelijk budget**. We zien weliswaar een sluitende begroting, maar we weten ook dat 2026 met rasse schreden dichterbij komt. In oktober van dit jaar nog riepen partijen als de SP, GroenLinks en de PvdA

het kabinet op om dit gat te dichten. Of zoals PvdA-Kamerlid Henk Nijboer het verwoordde: “Ambities waarmaken gaat niet zonder **meer geld**.”

Maar voorzitter, het is al jaren bekend dat de gemeente moet roeien met de **bepaalde riemen** die het Rijk ons verstrekt. We staan aan de vooravond van Tweede Kamerverkiezingen en ook op dit gebied is er wat te kiezen. De keuze die je maakt gaat veel verder dan we beseffen. Die werkt door tot in alle gemeenteraden. Ik ben daarom blij dat onze partij de keuze maakt om lokale overheden financieel te versterken. In een rondgang van Binnenlands Bestuur blijkt zelfs dat het **programma** van **GL-PvdA** door lokale bestuurders als beste wordt beoordeeld.

Dat we geen onbeperkt budget hebben, wil niet zeggen we dat elkaar niet kunnen helpen. Naast alles wat al in de begroting staat, heeft Kerkrade namelijk nog veel meer in haar mars.

Afgelopen weekend stonden 85.000 mensen klaar om deel te nemen aan de klimaatmars. De noodzaak is er en ook lokaal voelen we die. Daarom stelt de PvdA Kerkrade voor om snel werk te maken van een **lokale energiecoöperatie**. In de omliggende gemeenten is dit al het geval.

Volgens ons is dit namelijk hét voorbeeld van hoe we als gemeente moeten verduurzamen: met oog voor zowel het **milieu** als de **portemonnee**. Een coöperatie zoekt naar manieren om samen energie op te wekken. Jaar na jaar krijgt de coöperatie **rendement**. Dit kan zij vervolgens naar eigen inzicht uitkeren aan haar leden of opnieuw investeren in projecten, zoals verdere verduurzaming.

Veel coöperaties hebben bovendien regelingen om mensen in **energiearmoede**, zonder inleg als lid te verwelkomen. Een unieke vorm van **solidariteit** die wat ons betreft navolging moet krijgen in onze gemeente.

Voorzitter, er gaan tegelijkertijd regelmatig geluiden op om te investeren in **kernenergie**. Hoewel mijn fractie daar zeker niet van overtuigd is, hebben we ervan afgezien om vandaag een motie hierover in te dienen. In plaats daarvan willen we met elkaar het gesprek aangaan over alle mogelijkheden, problemen en kansen die de energietransitie ons biedt. Daarom hebben we een **agenderingsverzoek** ingediend om raad en commissie mee te nemen in de manier waarop we omgaan met het opwekken van energie en het opslaan ervan. Uitgangspunt hierbij is wat ons betreft altijd: hoe kan de burger profiteren?

Voorzitter, op de agenda staat de begroting 2024. Daarmee kijken we niet alleen vooruit, we sluiten 2023 langzamerhand voorzichtig af. Voor onze fractie was dit een roerig jaar met flink wat onderwerpen die de raad bezig hebben gehouden. Dit waren met name **Kaalheide Bruist, het WMC en de onderwijsagenda**. Onderwerpen die onze stad maken tot wat die is. Onderwerpen waarin de PvdA Kerkrade **proactief** te werk is gaan.

Bij Kaalheide Bruist heeft dit geresulteerd in een **aanscherping** van het ontwerpbesluit om meer grip te krijgen op de samenwerking die moet worden vastgelegd tussen de betrokken partijen. Een sterk staaltje uniek werk van onze gemeenteraad dat naar veel meer smaakt.

Onze fractie wil het college verzoeken om nog dit jaar de raad te informeren over de **stand van zaken** van dit project. Uiteraard hebben we alle begrip voor de complexiteit en tijd die dit zal kosten, maar we blijven ook als raad graag betrokken bij Kaalheide Bruist.

Voor de PvdA Kerkrade was en is **onderwijs** binnen de gemeentegrenzen ook van groot belang. In de komende jaren moet duidelijk worden hoe de **zes basisscholen** in Kerkrade-Oost opnieuw vorm gaan krijgen. Maar drie maanden later moesten we flink bijlappen om het IKC in Eygelshoven te kunnen realiseren. Een bittere maar noodzakelijke pil die onze fractie aan het denken zette.

Hoe gaan we de renovatie of nieuwbouw van andere scholen betalen? Uit antwoorden op onze vragen bleek dat dit onderdeel is van het **studiejaar 2024**. We gaan er daarmee vanuit dat er komend jaar financiële oplossingen worden gezocht.

Dat brengt ons bij het laatste en zelfs meest belangrijke aspect van dit dossier: het betrekken van mensen in en rondom scholen bij deze voortgang. Naar aanleiding van alle besluiten merkte onze fractie namelijk de grote betrokkenheid in de samenleving.

We roepen het college op om in 2024 met de raad in gesprek te gaan over het basisonderwijs. Daarbij verzoeken we het college om via een korte notitie duidelijk te maken wat de aanvliegroete is: hoe worden **ouders, docenten, omwonenden** en andere belanghebbenden betrokken bij dit proces? We zullen ook dit samen moeten doen als we elkaar willen helpen.

Voorzitter, nieuwe initiatieven openen onze blik. Waar de PvdA Kerkrade op dit moment werk maakt van nieuwe initiatieven, hebben we dat eerder dit jaar ook gedaan. Met zijn presentatie wist ons commissielid Marco Dubbelt niet alleen onze fractie, maar ook de gehele raad te overtuigen van nut en noodzaak om aan te sluiten bij het **natuursteenconvenant**. Bewust van de wereld om je heen. Mensen helpen.

Onze fractie heeft twee jaar geleden een motie ingediend die zag op **sturing van de woningmarkt**. Vorig jaar bleek dat het college bezig was met vervolgonderzoeken. Uiteraard hebben we die afgewacht. Maar ondanks alle inzet van onze fractie, de wethouder én de ambtenaren hebben we nog niets concreets in handen.

De woningmarkt van 2021 is niet die van 2023, maar één ding is zeker: we hebben een flinke klus te klaren. De wereld staat niet stil en mensen moeten ook nu geholpen worden. Of het nu iemand in scheiding is die naarstig op zoek is naar een woning of een student. Of het nu de arbeidsmigrant is die tijdelijk maar goed onderdak nodig heeft of iemand die terugkeert naar Kerkrade.

Goed wonen is een recht. Niet alleen voor de bewoner maar ook voor de buurt. Leefbaarheid hangt met veel aspecten samen en een goed ingerichte woningmarkt maakt daar zeker onderdeel van uit.

Helaas hebben we enkele maanden geleden gezien dat de **zorg** nog steeds een **markt** is. Een **protestmanifestatie** is mogelijk niet voldoende om het ziekenhuis in Heerlen volwaardig te behouden. Een zoveelste voorbeeld van de volstrekt **doorgeslagen schaalvergroting** in publieke voorzieningen.

Want waar hebben we dat eerder gezien? Juist, in het voortgezet onderwijs. De middelbare school moest groot, groter, grootst en verdween nagenoeg volledig uit Kerkrade. Gelukkig hebben we met **Het Martin Buber** het tij weten te keren en hebben we ons lot in eigen handen genomen.

Een zege voor onze stad, voor onze kinderen maar zeker ook voor de leefbaarheid en bedrijven!

Mensen helpen. Het is zo hard nodig. De komende jaren komen er keuzes op ons af die grote impact hebben. Wat is er mogelijk, hoe compenseert het Rijk ons? Als raad moeten we leren van het stuur dat we dit jaar meermaals zelf in handen hebben genomen. Want of het nu gaat over armoede, energie of onderwijs, uiteindelijk stellen wij hier de kaders.

Laten we dat stuur nog vaker vastpakken.